

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

PREDMET VUGDELIJA protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 14692/18)

PRESUDA

STRASBOURG

20. veljače 2024.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Vugdelija protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Pauliine Koskelo, *predsjednica*,

Lorraine Schembri Orland,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 14692/18) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Ivan Vugdelija („podnositelj zahtjeva”), koji je rođen 1984. godine i živi u Splitu i kojeg je zastupala gđa I. Ilić Radnić, odvjetnica koja se odvjetništvom bavi u Splitu, podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 22. ožujka 2018.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovorima o pristupu sudu i pravu na zaštitu vlasništva, a da se ostatak zahtjeva proglašeni nedopuštenim, očitovanja stranaka,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost održanog 30. siječnja 2024.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na parnični postupak koji je podnositelj zahtjeva pokrenuo radi naknade štete za ozljede zadobivene u prometnoj nesreći.

2. Konkretno, godine 2005. podnositelj zahtjeva podnio je tužbu Općinskom sudu u Splitu protiv osiguravajućeg društva tražeći 40.000,00 hrvatskih kuna (HRK) na ime naknade nematerijalne štete, odnosno približno 5.309,00 eura (EUR), zajedno s obračunanim zakonskim zateznim kamatama. Potraživao je i 3.000,00 kuna, odnosno približno 398,00 eura, na ime naknade materijalne štete, zajedno s obračunanim zakonskim zateznim kamatama.

3. Nakon odgovora tuženika u kojem je tuženik, *inter alia*, osporavao visinu tražene naknade, podnositelj je u svojem podnesku¹ od 19. prosinca 2005. naveo da će uskladiti traženi iznos nakon što sud pribavi mišljenje medicinskih vještaka.

4. Dana 28. ožujka 2008., odnosno tri dana prije ročišta od 1. travnja 2008., tuženik je priznao podnositeljev tužbeni zahtjev u iznosu traženom u njegovoj tužbi (vidi stavak 2. ove presude), osim dijela zahtjeva koji se odnosi na zakonske zatezne kamate obračunane na iznos naknade materijalne štete, te je pozvao sud da donese djelomičnu presudu.

---

¹ U izvorniku presude ESLJP-a je pogrešno navedeno da se radi o više podnesaka dok se zapravo radi o samo jednom podnesku od 19. prosinca 2005.

5. Podnositelju su podnesci tuženika koji sadrže priznanje uručeni tek na ročištu 1. travnja 2008.

6. Na tom je ročištu Općinski sud, ne davši prethodno riječ strankama, donio djelomičnu presudu kojom je podnositelju dosudio 40.000,00 kuna na ime naknade nematerijalne štete zajedno s obračunanim zakonskim zateznim kamatama i 3.000,00 kuna na ime naknade materijalne štete zajedno s nespornim dijelom zakonskih zateznih kamata (vidi stavak 4. ove presude). Nakon donošenja presude, još uvijek na istom ročištu, podnositelj je svoj zahtjev za naknadu nematerijalne štete povisio na 400.000,00 kuna, odnosno 53.089,00 eura. Tvrdio je da su se okolnosti promijenile otkad je podnio tužbu i naveo je da je pridržao pravo dalje uskladiti tužbeni zahtjev nakon što sud pribavi mišljenje medicinskih vještaka. Tuženik je prigovorio tvrdeći da je o podnositeljevu zahtjevu za naknadu nematerijalne štete odlučeno u cijelosti.

7. Na ročištu od 11. studenoga 2008. sud je formalno dopustio podnositeljevo povišenje tog tužbenog zahtjeva i saslušao je medicinske vještake.

8. Na ročištu od 22. travnja 2009. podnositelj je smanjio zahtjev za naknadu nematerijalne štete u skladu s mišljenjem vještaka i oduzeo je iznos koji mu je na toj osnovi već dosuđen djelomičnom presudom: tražio je 143.500,00 kuna, odnosno 19.046,00 eura.

9. Presudom od 29. travnja 2009. Općinski sud, uzimajući u obzir iznos nematerijalne štete koji je podnositelju već dosuđen djelomičnom presudom, dosudio je podnositelju 113.500,00 kuna, odnosno 15.064,00 eura, za tu vrstu štete, a odbio je ostatak tog zahtjeva kako je određen 22. travnja 2009. Sud je odbio i njegov zahtjev za sporni dio zakonskih zateznih kamata obračunanih na iznos naknade materijalne štete (vidi stavak 4. ove presude).

10. Povodom žalbe tuženika, dana 24. ožujka 2011. Županijski sud u Splitu ukinuo je prvostupanjsku presudu i proglasio je nedopuštenim podnositeljev zahtjev za naknadu nematerijalne štete preko iznosa od 40.000,00 kuna. Presudio je da je djelomična presuda (vidi stavak 6 ove presude) zapravo potpuna presuda kojom je o tom zahtjevu, kako je bio postavljen u to vrijeme, odlučeno u cijelosti. Nakon donošenja te presude podnositelj više nije mogao povisiti taj zahtjev. Napomenuo je i da pri podnošenju tužbe podnositelj zahtjeva nije naveo da će precizirati taj zahtjev u skladu s mišljenjem vještaka.

11. Dana 26. siječnja 2016. Vrhovni sud odbio je podnositeljevu reviziju. Dana 27. rujna 2017. Ustavni sud proglasio je nedopuštenom njegovu naknadnu ustavnu tužbu, a 2. studenoga 2017. obavijestio ga je o svom rješenju.

12. Podnositelj zahtjeva pred Sudom je iznio prigovore na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Konkretno, prigovorio je da je utvrđenje domaćih sudova da su bili spriječeni u ispitivanju njegova tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete preko

iznosa od 40.000,00 kuna predstavljalo neopravdano ograničenje njegova prava na pristup sudu.

OCJENA SUDA

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

A. Dopuštenost

13. Vlada je ustvrdila da podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaća pravna sredstva jer nije podnio žalbu protiv djelomične presude od 1. travnja 2008. (vidi stavak 6. ove presude).

14. Podnositelj zahtjeva odgovorio je da se, prema domaćoj sudskoj praksi, u situacijama u kojima su tužitelji postavili tužbene zahtjeve za naknadu nematerijalne štete u premalom iznosu, ali je očito da imaju pravo na veći iznos, smatra da je protivno pravilima javnog morala i stoga nezakonito da tuženici priznaju takve zahtjeve (naveo je odluku Vrhovnog suda br. Rev-2909/1998-2 i odluku Ustavnog suda br. U-III-374/2008). U ovom je predmetu Općinski sud, želeći spriječiti tuženikovo potencijalno nezakonito priznanje tužbenog zahtjeva i učinkovito voditi postupak, donio djelomičnu presudu na temelju tog priznanja, ali je i dopustio podnositelju da povisi svoj tužbeni zahtjev. U tim okolnostima djelomična presuda bila je u njegovu korist i on nije imao (pravni) interes podnijeti žalbu protiv te presude.

15. Sud mora primijetiti da je u danim okolnostima dotična presuda bila u korist podnositelja zahtjeva i da podnošenje žalbe protiv te presude ne bi bilo u njegovu interesu. Prisiljavanje podnositelja zahtjeva da podnose žalbe protiv presuda u njihovu korist nadilazilo bi obveze koje imaju u skladu s člankom 35. stavkom 1. Konvencije jer bi bilo u suprotnosti s načelom da se pravilo o iscrpljivanju mora primjenjivati uz određeni stupanj fleksibilnosti i bez pretjeranog formalizma jer se primjenjuje u kontekstu sustava za zaštitu ljudskih prava (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *D. H. i drugi protiv Češke Republike* [VV], br. 57325/00, stavak 116., ECHR 2007-IV).

16. Stoga se prigovor Vlade o neiscrpljivanju domaćih pravnih sredstava mora odbaciti.

17. Sud dalje primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije niti je nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

18. Mjerodavna načela koja proizlaze iz sudske prakse Suda u pogledu prava na pristup sudu i, osobito, u pogledu situacija u kojima ograničenje tog prava predstavlja „pretjerani formalizam” sažeta su u predmetu *Zubac protiv Hrvatske* ([VV], br. 40160/12, stavci 76. – 79. i 90. – 99., 5. travnja 2018.).

Pretjerani formalizam obično se događa u slučajevima vrlo strogog tumačenja nekog postupovnog pravila koje sprječava ispitivanje osnovanosti neke tužbe (*ibid.*, stavci 78. i 97.).

19. Na temelju hrvatskog Zakona o parničnom postupku koji je bio na snazi u relevantno vrijeme, tužitelji su morali postaviti svoj zahtjev već pri podnošenju tužbe (u tužbenom zahtjevu), no mogli su ga povisiti do završetka zadnjeg ročišta pred prvostupanjskim sudom. Međutim, nakon dostave tužbenog zahtjeva tuženiku za povišenje zahtjeva bio je potreban pristanak tuženika. Ipak, čak i ako se tuženik protivio povišenju, sud je mogao dopustiti povišenje ako bi to olakšalo konačno rješavanje pitanja među strankama.

20. Ta pravila, koja sama po sebi nisu nespojiva s člankom 6. stavkom 1. Konvencije, predstavljala su ograničenje prava na pristup sudu koje je težilo legitimnom cilju osiguranja pravne sigurnosti i pravilnog djelovanja pravosudnog sustava. Jedino je pitanje u ovom predmetu to je li način na koji su domaći sudovi primijenili ta pravila bio razmjeran tom cilju.

21. U tom pogledu Sud prvo primjećuje da se postupak kojemu se prigovara ponajprije odnosio na naknadu nematerijalne štete, odnosno na vrstu štete koju je po njezinoj prirodi teško procijeniti (vidi, primjerice, *Klauz protiv Hrvatske*, br. 28963/10, stavak 88., 18. srpnja 2013.). Konkretno, u predmetima koji se odnose na ozljede zadobivene u prometnim nesrećama često je vrlo teško odrediti točan iznos naknade takve štete prije provođenja vještačenja.

22. Obrazloženje Županijskog suda u Splitu koje ukazuje na to da je njegova odluka mogla biti drukčija da je podnositelj zahtjeva u svojoj tužbi naznačio da će kasnije uskladiti svoj prvobitni tužbeni zahtjev (vidi stavak 10. ove presude), kao i tvrdnje Vlade u istom smislu u njezinu očitovanju, ukazuje na to da su domaći sudovi prepoznali tu poteškoću i stoga su u praksi općenito fleksibilni kad dopuštaju tužiteljima da usklade (povise) svoje prvobitne zahtjeve za naknadu nematerijalne štete.

23. Nadalje, prema hrvatskom pravu u građanskim predmetima nagrade odvjetnika u načelu se izračunavaju u odnosu na vrijednost tužbenog zahtjeva. Prema tome, što tužitelj potražuje veći iznos, veća će biti nagrada njegova i tuženikova odvjetnika (vidi gore navedeni predmet *Klauz*, stavak 79.). Kao što proizlazi iz sudske prakse Suda (vidi *Čolić protiv Hrvatske*, br. 49083/18, stavci 49. – 60., 18. studenoga 2021., i gore navedeni predmet *Klauz*, stavci 87. – 97.), kada tužitelj traži prevelik iznos naknade štete, vrlo visoki troškovi postupka mogu „konzimirati” velik dio financijske naknade dosuđene tužitelju ili čak cjelokupnu naknadu.

24. U tom kontekstu, podnositelju se ne može zamjeriti što je bio oprezan tako što je prvobitno svoj zahtjev za naknadu nematerijalne štete postavio u manjem iznosu, a kasnije ga povećao.

25. U ovom je predmetu Općinski sud na ročištu od 1. travnja 2008. prvo donio djelomičnu presudu na temelju tuženikova priznanja podnositeljeva tužbenog zahtjeva, a tek je zatim podnositelju dao priliku da povisi svoj

zahtjev za naknadu nematerijalne štete (vidi stavak 6. ove presude). Općinski sud naknadno je dopustio to povišenje (vidi stavak 7. ove presude) i u svojoj presudi od 29. travnja 2009. u konačnici je presudio o osnovanosti podnositeljeva povišenog zahtjeva tako što ga je djelomično prihvatio (vidi stavak 9. ove presude).

26. Obrazloženje Županijskog suda i Vrhovnog suda (vidi stavke 10. – 11. ove presude), koji su preinačili presudu Općinskog suda, ukazuje na to da je jedina pogreška Općinskog suda bila ta što je prvo donio djelomičnu presudu, a zatim dopustio podnositelju da povisi svoj zahtjev za naknadu nematerijalne štete. Da je učinio obrnuto, ne bi bio spriječen u odlučivanju o osnovanosti podnositeljeva povišenog zahtjeva.

27. Prema mišljenju Suda, tako presudivši, Županijski sud i Vrhovni sud nisu (u dovoljnoj mjeri) uzeli u obzir činjenicu da podnositelju zahtjeva nije dana prilika da se očituje o tuženikovu priznanju njegova tužbenog zahtjeva prije donošenja djelomične presude na temelju tog priznanja (vidi stavke 5. – 6. ove presude) i da mu kasniji postupovni koraci koje je poduzeo Općinski sud nisu dali nikakav razlog da ospori to priznanje ili djelomičnu presudu (vidi stavke 7., 9. i 14. – 15. ove presude). Kao rezultat toga, podnositelj se našao u situaciji u kojoj je, bez svoje krivnje, bio spriječen u ostvarivanju pune naknade za svoje ozljede, odnosno u situaciji koja je narušila njegovo pravo na pristup sudu.

28. Slično tome, Županijski sud i Vlada u svojem su očitovanju stavili na teret podnositelju to što pri podnošenju tužbe nije naznačio da će kasnije uskladiti svoj zahtjev za naknadu nematerijalne štete (vidi stavke 10. i 22. ove presude). Međutim, on je to učinio u svojem sljedećem podnesku² (vidi stavak 3. ove presude). Nije jasno je li Županijski sud taj podnesak³ propustio uzeti u obzir zbog previda ili zato što je smatrao da je podnositeljeva namjera da povisi tužbeni zahtjev stigla prekasno. Ako je riječ o potonjem, to bi, s obzirom na domaću praksu (vidi stavak 22. ove presude), bilo ili proizvoljno ili pretjerano formalističko postupanje.

29. U svjetlu prethodno navedenog, Sud utvrđuje da se način na koji su domaći sudovi primijenili mjerodavna postupovna pravila u ovom predmetu ne može smatrati razmjernim cilju kojemu su ta pravila težila (vidi stavke 19. – 20. ove presude).

30. Stoga je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 1. PROTOKOLA BR. 1 UZ KONVENCIJU

31. Podnositelj zahtjeva iznio je na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju isti prigovor kao i onaj prethodno ispitan (vidi stavak 12. ove

---

² ibid.

³ ibid.

presude). Uzimajući u obzir svoja utvrđenja u odnosu na prigovor na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije, Sud smatra da ne može nagađati je li podnositeljev zahtjev za naknadu nematerijalne štete viši od 40.000,00 kuna bio osnovan. Prema domaćem pravu podnositelj zahtjeva sada ima mogućnost podnijeti prijedlog za ponavljanje postupka kojemu prigovara, što bi omogućilo ponovno ispitivanje tog tužbenog zahtjeva. U tim okolnostima, Sud smatra da je ispitao glavno pravno pitanje otvoreno u predmetu i da nije potrebno ispitati ovaj preostali prigovor (vidi *Centar za pravna istraživanja u ime Valentina Câmpeanua protiv Rumunjske* [VV], br. 47848/08, stavak 156., ECHR 2014).

PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

32. Podnositelj zahtjeva potraživao je 55.000,00 eura (EUR) na ime naknade materijalne štete i isti iznos na ime naknade nematerijalne štete. Potraživao je i 18.000,00 eura na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

33. Vlada je osporila ta potraživanja.

34. Sud ponavlja da prema domaćem pravu podnositelj može podnijeti prijedlog za ponavljanje parničnog postupka u odnosu na koji je Sud utvrdio povredu Konvencije i smatra da je u danim okolnostima to najprikladniji način da podnositelj ostvari naknadu za bilo koju materijalnu štetu koju je možda pretrpio. Stoga nema potrebe podnositelju dosuđivati ikakav iznos po toj osnovi.

35. S druge strane, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 6.000,00 eura na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati.

36. Kad je riječ o troškovima i izdatcima, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 830,00 eura za troškove ustavne tužbe, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva. Preostali dio podnositeljeva zahtjeva za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima mora se odbaciti, s obzirom na to da će podnositelj moći ostvariti naknadu za te troškove ako se postupak kojemu prigovara ponovi (vidi, primjerice, *Stojanović protiv Hrvatske*, br. 23160/09, stavak 84., 19. rujna 2013.).

37. Kad je riječ o troškovima i izdatcima nastalima pred Sudom, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 1.660,00 eura, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je prigovor na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije u vezi s pravom na pristup sudu dopušten
1. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije

PRESUDA VUGDELIJA protiv HRVATSKE

2. *presuđuje* da nije potrebno ispitati dopuštenost i osnovanost prigovora na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju
2. *presuđuje*
  - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti sljedeće iznose:
    - (i) 6.000,00 EUR (šest tisuća eura) na ime naknade nematerijalne štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati
    - (ii) 2.490,00 EUR (dvije tisuće četristo devedeset eura) na ime naknade troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva
  - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda
3. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 20. veljače 2024. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Dorothee von Arnim
Zamjenica tajnika

Pauliine Koskelo
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

